

Hrvatsko izdanje

Informacije i objave

Godište 66.

18. travnja 2023.

Sadržaj

II. Informacije

INFORMACIJE INSTITUCIJA, TIJELA, UREDA I AGENCIJA EUROPSKE UNIJE

Europska komisija

2023/C 135/01	Commission Notice – SMJERNICE o izvozu i ponovnom izvozu živih tigrova rođenih i uzgojenih u zatočeništvu, njihovih dijelova i derivata te o trgovini njima unutar EU-a	1
---------------	---	---

IV. Obavijesti

OBAVIJESTI INSTITUCIJA, TIJELA, UREDA I AGENCIJA EUROPSKE UNIJE

Europska komisija

2023/C 135/02	Tečajna lista eura – 17. travnja 2023.	9
2023/C 135/03	Sažetak odluka Europske komisije o autorizacijama za stavljanje na tržište radi uporabe i/ili za uporabu tvari navedenih u Prilogu XIV. Uredbi (EZ) br. 1907/2006 Europskog parlamenta i Vijeća o registraciji, evaluaciji, autorizaciji i ograničavanju kemikalija (REACH) (Objavljeno na temelju članka 64. stavka 9. Uredbe (EZ) br. 1907/2006) (¹)	10
2023/C 135/04	Sažetak odluka Europske komisije o autorizacijama za stavljanje na tržište radi uporabe i/ili za uporabu tvari navedenih u Prilogu XIV. Uredbi (EZ) br. 1907/2006 Europskog parlamenta i Vijeća o registraciji, evaluaciji, autorizaciji i ograničavanju kemikalija (REACH) (Objavljeno na temelju članka 64. stavka 9. Uredbe (EZ) br. 1907/2006) (¹)	11

(¹) Tekst značajan za EGP.

V. *Objave*

DRUGI AKTI

Europska komisija

2023/C 135/05

Objava obavijesti o odobrenju standardne izmjene specifikacije proizvoda za naziv u sektoru vina iz članka 17. stavaka 2. i 3. Delegirane uredbe Komisije (EU) 2019/33 12

II.

(Informacije)

INFORMACIJE INSTITUCIJA, TIJELA, UREDA I AGENCIJA EUROPSKE UNIJE

EUROPSKA KOMISIJA

COMMISSION NOTICE

SMJERNICE

o izvozu i ponovnom izvozu živih tigrova rođenih i uzgojenih u zatočeništvu ⁽¹⁾, njihovih dijelova i derivata te o trgovini njima unutar EU-a

(2023/C 135/01)

Sadržaj

	<i>Stranica</i>
1. Osnovne informacije i obrazloženje	2
a) Prijetnje očuvanju divljih tigrova i uključenost EU-a u trgovinu živim tigrovima rođenima i uzgojenima u zatočeništvu te njihovim dijelovima i derivatima	2
b) Međunarodni i EU-ov pravni okvir za trgovinu tigrovima i njihovim dijelovima i derivatima	3
c) Mjere u državama članicama EU-a	4
2. Svrha i područje primjene ovog dokumenta	4
3. Smjernice za tumačenje pravila EU-a o izvozu i ponovnom izvozu živih tigrova rođenih i uzgojenih u zatočeništvu, njihovih dijelova i derivata te o trgovini njima unutar EU-a	5
a) Zahtjevi za dozvole ili potvrde u skladu s člankom 5. Uredbe Vijeća (EZ) br. 338/97 (izvoz i ponovni izvoz)	5
b) Zahtjevi za potvrde u skladu s člankom 8. stavkom 3. Uredbe Vijeća (EZ) br. 338/97 (trgovina unutar EU-a)	6
c) Dodatne preporuke koje države članice trebaju uzeti u obzir	7

PRILOG

Dokazi za legitimnost svrha koje se nastoje ispuniti u ovlaštenim zoološkim ustanovama i programima uzgoja i očuvanja, a koje nisu štetne za očuvanje vrste	8
---	---

⁽¹⁾ „Tigrovi rođeni i uzgojeni u zatočeništvu” u ovom dokumentu znači tigrovi koji ispunjavaju kriterije iz članka 54. Uredbe (EZ) br. 865/2006.

1. Osnovne informacije i obrazloženje

- a) *Prijetnje očuvanju divljih tigrova i uključenost EU-a u trgovinu živim tigrovima rođenima i uzgojenima u zatočeništvu te njihovim dijelovima i derivatima*

Budući da je prema procjenama u divljini preostalo samo 3 900 tigrova, nezakonita trgovina tim životinjama, njihovim dijelovima i derivatima glavna je prijetnja njihovu opstanku ⁽²⁾. Gotovo svi dijelovi i derivati tigra na visokoj su cijeni, zbog čega je krivolov divljih tigrova radi zadovoljenja potražnje za njihovim dijelovima i proizvodima od njih doveo do nestanka populacija u inače prikladnim staništima u Aziji ⁽³⁾. Najnovija analiza zapljena tigrova u svijetu tijekom 19-godišnjeg razdoblja od 2000. do 2018. pokazala je da su u 1 142 incidenta u 32 zemlje/područja zaplijenjeni primjerci, dijelovi i proizvodi od najmanje 2 359 tigrova ⁽⁴⁾. U zadnjih nekoliko godina sve je više dokaza da tigrovi rođeni i uzgojeni u objektima u zatočeništvu postaju predmetom nezakonite komercijalne trgovine ⁽⁵⁾. To komplicira provedbu i može olakšati upotrebu (nezakonito dobivenih) dijelova tigrova i proizvoda od njih te potaknuti potražnju na tržištu.

Prema podacima CITES-a o zakonitoj trgovini od 1975. do 2018. nekoliko je država članica EU-a bilo među 30 najvećih svjetskih izvoznika i uvoznika tigrova ⁽⁶⁾. Iz tih podataka proizlazi da postoje trgovinski putovi između Europe i Azije kojima se tigrovi (ponovno) izvoze u zemlje koje imaju objekte za njihov uzgoj i za koje se tvrdi da su uključene u nezakonitu trgovinu tigrovima. Podaci CITES-a o trgovini za razdoblje 2013. – 2018. upućuju na to da se tigrovi rođeni i uzgojeni u zatočeništvu te njihovi dijelovi i derivati zakonito (ponovno) izvoze u komercijalne svrhe, među ostalim u azijske zemlje.

Iako u većini država članica EU-a samo ovlaštene zoološki vrtovi ili centri za spašavanje smiju uzgajati i držati tigrove u zatočeništvu ⁽⁷⁾, nekoliko država članica dopušta držanje i uzgoj tigrova i u privatnim objektima ⁽⁸⁾ ili cirkusima i putujućim izložbama ⁽⁹⁾. Četiri trenutačno dopuštaju tigrove u cirkusima, a privatnim vlasnicima omogućuju dobivanje dozvola za držanje tigrova u privatnim objektima ⁽¹⁰⁾. Nedostatak usklađenosti propisa država članica EU-a o držanju i uzgoju tigrova u zatočeništvu otvara vrata nezakonitoj komercijalnoj trgovini ⁽¹¹⁾.

Jedna je država članica EU-a 2018. objavila dokaze o uključenosti organiziranih kriminalnih skupina, uključujući privatne uzgajivače, posrednike i trgovce, u uzgoj tigrova u zatočeništvu radi nezakonitog izvoza u Aziju ⁽¹²⁾. U zadnjih nekoliko godina pojavili su se i dokazi o trgovcima uključenima u prodaju tigrova rođenih i uzgojenih u objektima u zatočeništvu u EU-u te o prijenosu tih primjeraka u različite dijelove EU-a. Na primjer, podaci o zapljenama iz baze podataka EU-TWIX ⁽¹³⁾ za razdoblje 2013. – 2018. pokazuju da se živi tigrovi rođeni i uzgojeni u zatočeništvu te njihovi dijelovi i derivati i dalje

⁽²⁾ Goodrich, J., Lynam, A., Miquelle, D., Wibisono, H., Kawanishi, K., Pattanavibool, A., Htun, S., Tempa, T., Karki, J., Jhala, Y. i Karanth, U. (2015.). *Panthera tigris*. Crveni popis ugroženih vrsta IUCN-a za 2015.: e.T15955A50659951.

⁽³⁾ Goodrich, J., Lynam, A., Miquelle, D., Wibisono, H., Kawanishi, K., Pattanavibool, A., Htun, S., Tempa, T., Karki, J., Jhala, Y. i Karanth, U. (2015.). *Panthera tigris*. Crveni popis ugroženih vrsta IUCN-a za 2015.: e.T15955A50659951.

⁽⁴⁾ Wong, R. i Krishnasamy, K. (2019.). *Skin and Bones Unresolved: An Analysis of Tiger Seizures from 2000-2018*. Regionalni ured za jugoistočnu Aziju organizacije TRAFFIC. Petaling Jaya, Selangor, Malezija.

⁽⁵⁾ Uglavnom u Tajlandu i Vijetnamu, a i u Laosu, Maleziji i Kambodži. Vidjeti: Wong, R. i Krishnasamy, K. (2019.). *Skin and Bones Unresolved: An Analysis of Tiger Seizures from 2000-2018*. Regionalni ured za jugoistočnu Aziju organizacije TRAFFIC. Petaling Jaya, Selangor, Malezija, str. 1, 2, 13, 21, 28, 36, 37.

⁽⁶⁾ Baza podataka CITES-a o trgovini. Dostupno na: <https://trade.cites.org/>

⁽⁷⁾ Austrija, Belgija, Bugarska, Cipar, Danska, Finska, Grčka, Irska, Latvija, Mađarska, Malta, Nizozemska, Portugal, Rumunjska i Švedska dopuštaju držanje i uzgoj tigrova samo u zakonitim i ovlaštenim zoološkim vrtovima.

⁽⁸⁾ Hrvatska, Estonija, Luksemburg, Slovačka i Slovenija dopuštaju držanje i/ili uzgoj tigrova u privatnim objektima.

⁽⁹⁾ Italija, Litva i Poljska dopuštaju držanje i uzgoj tigrova u cirkusima i putujućim izložbama.

⁽¹⁰⁾ Češka, Francuska, Njemačka i Španjolska dopuštaju držanje i/ili uzgoj tigrova u privatnim objektima i cirkusima.

⁽¹¹⁾ Musing, L. (2020.) *Falling through the system: The role of the European Union captive tiger population in the trade in tigers*. Izvješće TRAFFIC-a i WWF-a. Cambridge, Ujedinjena Kraljevina.

⁽¹²⁾ SC70. (2018a). *Illegal tiger trade in the Czech Republic*. Inf. dok. 24. 70. sastanak Stalnog odbora CITES-a, Rosa Khutor, Soči (Ruska Federacija), 1. – 5. listopada 2018.

⁽¹³⁾ EU-TWIX je alat koji olakšava razmjenu informacija o nezakonitoj trgovini divljom faunom i florom u Europi. To je centralizirana baza podataka za zapljene i kaznena djela iz prijava svih država članica EU-a. Vidjeti: <https://www.eu-twix.org>

zapljenjuju unutar EU-a i pri (ponovnom) izvozu. Nadalje, 2019. je obitelj koja vodi cirkus kroz nekoliko zemalja EU-a prevozila 10 tigrova, navodno namijenjenih zoološkom vrtu u trećoj zemlji. Potvrđeno je da na tom području nema operativnih zooloških vrtova i da je primatelj društvo za uvoz mesa i alkohola registrirano u trećoj zemlji ⁽¹⁴⁾.

b) *Međunarodni i EU-ov pravni okvir za trgovinu tigrovima i njihovim dijelovima i derivatima*

Tigrovi (*Panthera tigris*) uključeni su u Dodatak I. Konvenciji o međunarodnoj trgovini ugroženim vrstama divljih životinja i biljaka (CITES). U skladu s važećim pravilima CITES-a zabranjena je međunarodna trgovina divljim tigrovima, njihovim dijelovima i derivatima u komercijalne svrhe, uz strogo ograničena izuzeća. Trgovina živim tigrovima rođenima i uzgojenima u zatočeništvu te njihovim dijelovima i derivatima dopuštena je pod uvjetima koji se primjenjuju na vrste iz Dodatka II. (članak VII. stavci 4. i 5. CITES-a ⁽¹⁵⁾).

Stranke CITES-a donijele su 2002. Rezoluciju Konferencije stranaka 12.5 (Rev. CoP 18) ⁽¹⁶⁾ o očuvanju tigrova i drugih vrsta azijskih velikih mačaka iz Dodatka I. i trgovini tim vrstama. Rezolucija Konferencije stranaka 12.5 poziva stranke i druge zemlje u kojima postoje objekti za držanje tigrova i drugih vrsta azijskih velikih mačaka u zatočeništvu da osiguraju uvođenje i strogu provedbu odgovarajućih postupaka i kontrola upravljanja, među ostalim za zbrinjavanje azijskih velikih mačaka koje uginu u zatočeništvu, kako bi se spriječila nezakonita trgovina dijelovima i derivatima iz takvih objekata ili zahvaljujući njihovu posredovanju. Rezolucija 12.5. poziva i sve stranke u čijoj jurisdikciji postoji zakonito domaće tržište za primjerke tigrova i drugih vrsta azijskih velikih mačaka koje doprinosi krivolovu ili nezakonitoj trgovini da poduzmu sve potrebne zakonodavne, regulatorne i provedbene mjere kako bi zatvorile svoja domaća tržišta za komercijalnu trgovinu tigrovima i drugim primjercima azijskih velikih mačaka.

Na 14. sastanku Konferencije stranaka CITES-a (CoP 14) 2007. donesena je Odluka 14.69 ⁽¹⁷⁾. Tom se odlukom upućuje stranke, posebno države iz Dodatka I. u kojima su rasprostranjene azijske velike mačke i u kojima postoji intenzivan komercijalni uzgoj tigrova, da provode mjere za ograničavanje populacije u zatočeništvu na razinu koja podržava samo očuvanje divljih tigrova. U Odluci 14.69 navodi se i da se tigrovi ne bi trebali uzgajati radi trgovanja njihovim dijelovima i derivatima ⁽¹⁸⁾. Na 17. sastanku Konferencije stranaka (CoP 17) 2016. donesena je i Odluka 17.226 ⁽¹⁹⁾. Tom se odlukom zahtijeva da sve stranke na čijem državnom području postoje objekti za držanje azijskih velikih mačaka u zatočeništvu: a) preispitaju nacionalne postupke i kontrole upravljanja za takve objekte kako bi se osiguralo da mogu spriječiti da primjerci azijskih velikih mačaka postanu predmetom nezakonite trgovine iz takvih objekata ili zahvaljujući njihovu posredovanju; b) osiguraju strogu primjenu svih uvedenih postupaka i kontrola upravljanja kako bi se regulirale aktivnosti objekata u kojima se azijske velike mačke drže u zatočeništvu, među ostalim u pogledu zbrinjavanja azijskih velikih mačaka koje uginu u zatočeništvu; i c) izvješćuju Tajništvo o napretku u provedbi Odluke.

CITES se u EU-u provodi Uredbom Vijeća (EZ) br. 338/97 ⁽²⁰⁾ (Osnovna uredba) i s njom povezanom Uredbom Komisije (EZ) br. 865/2006 ⁽²¹⁾ (zajedno „uredbe EU-a o trgovini divljom faunom i florom“). Od 1997. tigrovi su uvršteni na popis u Prilogu A Osnovnoj uredbi, kojim se općenito zabranjuje iskorištavanje te vrste u komercijalne svrhe ⁽²²⁾.

U skladu s člankom 7. stavkom 1. Osnovne uredbe vrste iz Priloga A koje su rođene i uzgojene u zatočeništvu podliježu pravilima o izvozu i ponovnom izvozu iz EU-a koja se primjenjuju na vrste iz Priloga B. Nadalje, na temelju članka 5. stavka 4. Uredbe, neke odredbe koje se primjenjuju na vrste iz Priloga A primjenjuju se i na vrste navedene u Prilogu B te stoga i na primjerke vrsta iz Priloga A rođene i uzgojene u zatočeništvu. To je posebno slučaj s člankom 5. stavkom 2. točkom (d) Osnovne uredbe, u kojem se navodi da se pri ocjenjivanju zahtjeva za izvoz i ponovni izvoz iz EU-a primjeraka

⁽¹⁴⁾ <https://tvn24.pl/magazyn-tvn24/bulion-z-kosci-jak-tygrysy-ida-na-czesci,243,4203>

⁽¹⁵⁾ Dostupno na: <https://cites.org/eng/disc/text.php#VII>

⁽¹⁶⁾ Dostupno na: <https://www.cites.org/sites/default/files/document/E-Res-12-05-R18.pdf>

⁽¹⁷⁾ Dostupno na <https://cites.org/eng/taxonomy/term/42069>

⁽¹⁸⁾ U skladu s Obavješću CITES-a 2008/059 o uzgoju tigrova i pitanjima povezanima s Odlukom 14.69 stranke su pozvane da razmotre smjernice koje je izdalo Tajništvo CITES-a kako bi utvrdile je li Odluka 14.69 primjenjiva na njih. To je uključivalo smjernice prema kojima se, „prema mišljenju Tajništva, za potrebe ove Odluke može smatrati da se trgovina odnosi i na domaću i na međunarodnu trgovinu“. Vidjeti: Prilog (o pitanjima povezanima s Odlukom 14.69) Obavijesti br. 2008/059 Tajništva CITES-a o uzgoju tigrova: <https://cites.org/sites/default/files/notif/E059.pdf>

⁽¹⁹⁾ Dostupno na: <https://cites.org/eng/taxonomy/term/42047>

⁽²⁰⁾ Dostupno na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/ALL/?uri=celex:31997R0338>

⁽²¹⁾ Dostupno na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/ALL/?uri=CELEX:32006R0865>

⁽²²⁾ U skladu s člankom 8. stavkom 1. zabranjuje se kupnja, ponuda za kupnju, stjecanje u komercijalne svrhe, izlaganje javnosti u komercijalne svrhe, upotreba radi stjecanja komercijalne dobiti i prodaje, držanje radi prodaje, nuđenje radi prodaje ili prijevoz radi prodaje primjeraka vrsta navedenih u Prilogu A.

vrsta popisanih u Prilogu A. upravna tijela država članica moraju „[uvjeriti], nakon savjetovanja s nadležnim znanstvenim tijelom, da *ne postoje nikakvi drugi čimbenici koji se odnose na očuvanje vrsta, a koji bi bili protivni izdavanju izvozne dozvole*” (naknadno istaknuto kosim slovima).

Komercijalna trgovina unutar EU-a primjercima vrsta iz Priloga A načelno je zabranjena na temelju članka 8. stavka 1. Uredbe (EZ) br. 338/97. U skladu s člankom 8. stavkom 3. te uredbe tijelo države članice može odobriti izuzeće od te zabrane samo na pojedinačnoj osnovi ako su ispunjeni određeni uvjeti (navedeni u podstavcima od (a) do (h), kao i u Uredbi Komisije (EZ) br. 865/2006).

Treba napomenuti da upotreba riječi „može” u članku 8. stavku 3. Uredbe (EZ) br. 338/97 podrazumijeva da države članice nisu obvezne izdati potvrdu za trgovinu unutar EU-a čak i ako su ti uvjeti ispunjeni, osim ako je drukčije propisano pravom EU-a. Drugim riječima, ne može se smatrati da se člankom 8. stavkom 3. podnositelju zahtjeva daje pravo na dobivanje potvrde za trgovinu unutar EU-a ⁽²³⁾. Države članice mogu odbiti izdati potvrdu ako je to primjereno za zaštitu vrste ili jamčenje njezina očuvanja te ako odbijanje ne prelazi ono što je potrebno za postizanje tog cilja.

c) Mjere u državama članicama EU-a

Neke su države članice EU-a kao mjeru predostrožnosti uvele strože nacionalne mjere za komercijalnu trgovinu tigrovima rođenima i uzgojenima u zatočeništvu, njihovim dijelovima i derivatima te stroža pravila o držanju tih životinja. Te strože mjere uključuju obustavu (ponovnog) izvoza živih tigrova rođenih i uzgojenih u zatočeništvu, njihovih dijelova i derivata u treće zemlje u komercijalne svrhe. Izuzeća od tih strožih mjera primjenjuju se samo u svrhu uzgoja u ovlaštenim zoološkim vrtovima i/ili radi očuvanja vrste. Te mjere uključuju i obustavu izdavanja potvrda za trgovinu unutar EU-a za žive tigrove rođene i uzgojene u zatočeništvu te njihove dijelove i derivate, osim u određenim okolnostima, kao što su uzgoj, istraživanje i edukacija u ovlaštenim zoološkim vrtovima. Ako se potvrde izdaju, mogu se izdati samo za određenu transakciju. Druge mjere odnose se na postroženje nacionalnih propisa o kretanju, držanju i korištenju u svrhu zabave živih tigrova rođenih i uzgojenih u zatočeništvu. Osim mjera koje su na snazi u nekim državama članicama EU-a, još nekoliko država članica EU-a namjerava postrožiti svoje propise o držanju tigrova u privatnim objektima ili cirkusima.

Različite mjere koje su na snazi dovode do razlika u praksi unutar EU-a. Stoga su potrebne smjernice kako bi se osiguralo da sve države članice EU-a imaju sličan pristup izvozu, ponovnom izvozu i trgovini unutar EU-a živim tigrovima rođenima i uzgojenima u zatočeništvu te njihovim dijelovima i derivatima koji je u skladu s Uredbom (EZ) br. 338/97, kao i s načelom opreznosti.

2. Svrha i područje primjene ovog dokumenta

Smjernice služe za informiranje država članica o načinima da se potpuno i djelotvorno provedu uredbe EU-a o trgovini divljom faunom i florom u pogledu određenih pitanja. Smjernice za pojedine vrste donose se samo u vrlo specifičnim okolnostima i samo kad je potrebno riješiti određeni problem, na primjer kad postoji znatna zabrinutost u pogledu očuvanja vrste. Kako je navedeno u 1. odjeljku, ustanovljen je rizik da živi tigrovi rođeni i uzgojeni u zatočeništvu, njihovi dijelovi i derivati postaju predmetom nezakonite komercijalne trgovine, što stimulira lanac opskrbe za potrošačka tržišta i povećava potražnju krajnjih korisnika. Kako bi se izbjegle te posljedice, koje su štetne za očuvanje te vrste, potrebno je strogo tumačiti uredbe o trgovini divljom faunom i florom za komercijalnu trgovinu s trećim zemljama, kao i za trgovinu unutar EU-a živim tigrovima rođenima i uzgojenima u zatočeništvu te njihovim dijelovima i derivatima.

Svrha je ove Obavijesti nadležnim tijelima država članica EU-a dati smjernice za tumačenje uredaba EU-a o trgovini divljom faunom i florom s obzirom na trenutačno stanje očuvanosti predmetne vrste i druge informacije relevantne za tu svrhu kako bi pristup svih država članica EU-a izvozu, ponovnom izvozu i trgovini unutar EU-a živim tigrovima koji su rođeni i uzgojeni u zatočeništvu te njihovim dijelovima i derivatima bio u skladu s Uredbom (EZ) br. 338/97 i načelom opreznosti.

⁽²³⁾ Vidjeti točku 34. presude Suda Europske unije u predmetu C-510/99: „Tom se odredbom dopuštaju, ali ne i zahtijevaju, izuzeća od zabrane koja se njome propisuje.”

Regulatorni okvir EU-a za trgovinu divljom faunom i florom treba tumačiti s obzirom na njegove uvjete i ciljeve, načelo opreznosti te uzimajući u obzir najnovije informacije o stanju očuvanosti predmetne vrste, kao i druge relevantne informacije, na primjer naznake o postojanosti ili povećanju nezakonite trgovine.

Smjernice je pripremila Europska komisija. Nacrt je podržala Stručna skupina nadležnih upravnih tijela za CITES, a time su ga podržala i nadležna tijela država članica, u obliku pisanog savjetovanja tijekom 2022.

Smjernice su osmišljene kao pomoć nacionalnim tijelima u primjeni Uredbe (EZ) br. 338/97 i Uredbe (EZ) br. 865/2006. One nisu pravno obvezujuće; isključiva im je svrha pružiti informacije o određenim aspektima uređaba o trgovini divljom faunom i florom te o mjerama koje se smatraju najboljom praksom. One ne zamjenjuju, nadopunjuju niti mijenjaju odredbe primjenjivog prava EU-a. Ne bi ih trebalo razmatrati izvan konteksta; moraju se primjenjivati zajedno sa zakonodavstvom, a ne kao „samostalan” referentni dokument. Za tumačenje prava Unije na pravno obvezujući način nadležan je samo Sud Europske unije.

Komisija će objaviti dokument na svojim internetskim stranicama, a mogu ga objaviti i države članice EU-a.

3. Smjernice za tumačenje pravila EU-a o izvozu i ponovnom izvozu živih tigrova rođenih i uzgojenih u zatočeništvu, njihovih dijelova i derivata te o trgovini njima unutar EU-a

Akti prava EU-a moraju se tumačiti u skladu s njihovim uvjetima i ciljevima. Prema članku 1. Uredbe (EZ) br. 338/97 njezin je cilj „zaštiti vrste divlje faune i flore te osigurati njihovo očuvanje uređenjem trgovine u tom području”. Odredbe te uredbe moraju se stoga tumačiti u skladu s tim ciljem.

Nadalje, u članku 191. stavku 2. Ugovora o funkcioniranju Europske unije navodi se da se politika u području okoliša temelji na načelu opreznosti. To znači da ako mjera ili politika može dovesti do ozbiljne ili nepopravljive štete za javnost ili okoliš, nedostatak potpune znanstvene sigurnosti ne bi trebalo uzimati kao razlog za odgodu troškovno učinkovitih mjera za sprečavanje takve štete. Svrha je osigurati višu razinu zaštite okoliša preventivnim donošenjem odluka u slučaju takvih rizika.

U skladu s dosljednom sudskom praksom Suda Europske unije načelo opreznosti primjenjuje se, među ostalim, pri tumačenju i primjeni pravne stečevine Unije u području okoliša te stoga i na tumačenje i primjenu Uredbe (EZ) br. 338/97 i Uredbe (EZ) br. 865/2006. Države članice trebale bi primjenjivati načelo opreznosti pri ostvarivanju svojeg diskrecijskog prava na temelju Uredbe (EZ) br. 338/97 ⁽²⁴⁾.

a) Zahtjevi za dozvole ili potvrde u skladu s člankom 5. Uredbe Vijeća (EZ) br. 338/97 (izvoz i ponovni izvoz)

U okolnostima opisanima pod točkom a) 1. odjeljka ovog dokumenta, uzimajući u obzir načelo opreznosti i osim ako se pojave nepobitni znanstveni dokazi o suprotnom, države članice EU-a trebale bi smatrati da doista postoje ozbiljni čimbenici povezani s očuvanjem tigrova koji su protivni izdavanju izvoznih dozvola i potvrda o ponovnom izvozu.

Zbog toga države članice EU-a u načelu ne bi trebale odobravati izvozne dozvole ni potvrde o ponovnom izvozu za žive tigrove rođene i uzgojene u zatočeništvu ni njihove dijelove i derivate, osim ako se upravno tijelo uvjeri da će se dozvola ili potvrda koristiti u svrhe koje ne štete očuvanju vrsta, točnije u sljedećim slučajevima:

- (i) živi tigrovi rođeni i uzgojeni u zatočeništvu namijenjeni su ovlaštenim zoološkim ustanovama ⁽²⁵⁾ i/ili za razmjenu među ovlaštenim zoološkim vrtovima u okviru programa uzgoja ili očuvanja zooloških ustanova ⁽²⁶⁾, a ne prvenstveno za komercijalne svrhe;

⁽²⁴⁾ Za daljnja razmatranja o primjeni načela opreznosti vidjeti i Komunikaciju Komisije o načelu opreznosti od 2. veljače 2000., COM(2000) 1 – <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A52000DC0001>

⁽²⁵⁾ U EU-u ovlaštene zoološke vrte mora biti registrirane u skladu s Direktivom Vijeća 1999/22/EZ („Direktiva EU-a o zoološkim vrtovima”). U trećim zemljama ovlaštene zoološke vrte mora sudjelovati u priznatom uzgojnom programu. Vidjeti i Prilog.

⁽²⁶⁾ Relevantni primjeri uključuju Europski program za ugrožene vrste (EEP), američki Plan za preživljavanje vrsta (SSP), Australazijski program za upravljanje vrstama (ASMP) ili globalne planove upravljanja vrstama (GSMP). Za više pojedinosti vidjeti Prilog I.

- (ii) živi tigrovi rođeni i uzgojeni u zatočeništvu radi spašavanja se premještaju u službeno registrirana utočišta / centre za spašavanje u trećim zemljama ako u Europskoj uniji nije dostupno odgovarajuće utočište / centar za spašavanje ili odgovarajuća zoološka ustanova, pod uvjetom da se životinje drže u ograđenim prostorima primjerenima za tu vrstu. Prije izdavanja izvozne dozvole ili potvrde o ponovnom izvozu država članica trebala bi od upravnog tijela za CITES u određenoj zemlji dobiti potvrdu da je utočište / centar za spašavanje službeno registrirano i da nema informacija o njegovoj povezanosti s nezakonitim aktivnostima ili nezakonitom trgovinom. Pri odlučivanju o izdavanju dozvole ili potvrde o ponovnom izvozu upravno tijelo trebalo bi uzeti u obzir rizik za pojedinu zemlju povezan s nezakonitom trgovinom živim tigrovima, njihovim dijelovima i derivatima. Prema potrebi, trebalo bi procijeniti druge mogućnosti, kao što su one navedene u smjernicama priloženima Rezoluciji CITES-a 17.8 o odlaganju primjeraka vrsta uvrštenih na popis iz CITES-a kojima se nezakonito trgovalo pa su zaplijenjeni;
- (iii) živi tigrovi rođeni i uzgojeni u zatočeništvu, njihovi dijelovi i derivati dio su legitimnog istraživačkog projekta, uključujući znanstvena ili (bio)medicinska istraživanja, u kojem su primjerci namijenjeni za unapređenje znanosti ili za bitne biomedicinske svrhe te za koji se pokaže da je ta vrsta jedina prikladna;
- (iv) primjerci se koriste za potrebe kaznenog progona ili za sudske postupke;
- (v) dijelovi i derivati tigrova rođenih i uzgojenih u zatočeništvu premještaju se i:
- primjerak je dio stvarne razmjene kulturnih ili umjetničkih dobara između uglednih ustanova (npr. muzeja), ili
  - upravno tijelo predmetne države članice utvrdilo je da je primjerak priznato umjetničko djelo te je uvjereno da se zbog njegove vrijednosti sigurno neće koristiti u druge svrhe, ili
  - primjerak je obiteljsko naslijeđe i premješta se u sklopu preseljenja obitelji ili kao dio ostavštine i neće se prodavati.

Ako postoji sumnja ili znanstvena nesigurnost, s obzirom na načelo opreznosti i ciljeve zakonodavstva, države članice uvijek mogu iskoristiti svoje diskrecijske ovlasti kako bi odbile izdati dozvolu.

b) *Zahtjevi za potvrde u skladu s člankom 8. stavkom 3. Uredbe Vijeća (EZ) br. 338/97 (trgovina unutar EU-a)*

Kako je objašnjeno pod točkom b) 1. odjeljka, države članice mogu odbiti izdati potvrdu ako je to primjereno za zaštitu vrste ili jamčenje njezina očuvanja te ako odbijanje ne prelazi ono što je potrebno za postizanje tog cilja. To će biti slučaj ako je transakcija nespojiva i neusklađena s uvjetima i ciljevima Uredbe (EZ) br. 338/97.

Zbog okolnosti opisanih u 1. odjeljku države članice u načelu ne bi trebale koristiti iznimku iz članka 8. stavka 3. točke (d) Uredbe (EZ) br. 338/97 za izdavanje potvrda za trgovinu unutar EU-a živim tigrovima rođenima i uzgojenima u zatočeništvu te njihovim dijelovima i derivatima. Države članice mogu razmotriti izdavanje potvrda na temelju, među ostalim, izuzeća iz članka 8. stavka 3. točaka (e), (f) i (g) Uredbe (EZ) br. 338/97 samo u sljedeće svrhe koje nisu štetne za očuvanje vrsta:

- (vi) živi tigrovi rođeni i uzgojeni u zatočeništvu namijenjeni su ovlaštenim zoološkim ustanovama ⁽²⁷⁾ i/ili za razmjenu među ovlaštenim zoološkim vrtovima u okviru programa uzgoja ili očuvanja zooloških ustanova, a ne prvenstveno za komercijalne svrhe;
- (vii) živi tigrovi rođeni i uzgojeni u zatočeništvu radi spašavanja se premještaju u službeno registriran objekt ⁽²⁸⁾, pod uvjetom da se životinje drže u ograđenim prostorima primjerenima za tu vrstu i da se ne koriste za daljnji uzgoj. Prije izdavanja potvrde država članica trebala bi od upravnog tijela za CITES u određenoj državi članici dobiti potvrdu da je objekt koji prima primjerak službeno registriran i da nema informacija o njegovoj povezanosti s nezakonitim aktivnostima ili nezakonitom trgovinom;
- (viii) živi tigrovi rođeni i uzgojeni u zatočeništvu, njihovi dijelovi i derivati dio su legitimnog istraživačkog projekta, uključujući znanstvena ili (bio)medicinska istraživanja, u kojem su primjerci namijenjeni za unapređenje znanosti ili za bitne biomedicinske svrhe te za koji se pokaže da je ta vrsta jedina prikladna;

⁽²⁷⁾ U EU-u ovlašteni zoološki vrt mora biti registriran u skladu s Direktivom Vijeća 1999/22/EZ (Direktiva EU-a o zoološkim vrtovima).

⁽²⁸⁾ Službeno registriran objekt s namjenom spašavanja uključuje centre za spašavanje, utočišta i zoološke ustanove.

- (ix) primjerci se koriste za potrebe kaznenog progona ili za sudske postupke;
- (x) dijelovi i derivati tigrova rođenih i uzgojenih u zatočeništvu premještaju se i:
  - primjerak je dio stvarne razmjene kulturnih ili umjetničkih dobara između uglednih ustanova (npr. muzeja), ili
  - upravno tijelo predmetne države članice utvrdilo je da je primjerak priznato umjetničko djelo te je uvjereno da se zbog njegove vrijednosti sigurno neće koristiti u druge svrhe, ili
  - primjerak je namijenjen za istraživanje ili obrazovanje radi zaštite ili očuvanja vrste.

Ako postoji sumnja ili znanstvena nesigurnost, s obzirom na načelo opreznosti i ciljeve zakonodavstva, države članice uvijek mogu iskoristiti svoje diskrecijske ovlasti kako bi odbile izdati potvrdu.

Ako odredbe nacionalnog prava države članice EU-a njezinim tijelima ne dopuštaju da iskoriste diskrecijsko pravo dopušteno člankom 8. stavkom 3. Uredbe (EZ) br. 338/97 i odbiju zahtjeve za izdavanje potvrda za komercijalnu trgovinu živim tigrovima rođenima i uzgojenima u zatočeništvu te njihovim dijelovima i derivatima unutar EU-a kad su ispunjeni uvjeti iz članka 8. stavka 3. Uredbe (EZ) br. 338/97 te ako se primjercima trguje u nekomercijalne svrhe unutar EU-a, upravno tijelo za CITES u državi članici trebalo bi slijediti pristup koji se temelji na procjeni rizika i posebno temeljito provjeravati zahtjeve za potvrde za trgovinu unutar EU-a.

Prije izdavanja potvrde o trgovini unutar EU-a prema članku 66. Uredbe Komisije (EZ) br. 865/2006 živi primjerci moraju se pojedinačno označiti. Preporučuje se da primarna tehnika označivanja živih tigrova bude mikročip. Države članice trebale bi razmotriti kombinaciju dviju različitih tehnika identifikacije ili označivanja, uključujući, prema potrebi, individualno profiliranje DNK-a. U potvrdi bi živi primjerak i/ili relevantne dijelove i derivate trebalo opisati dovoljno detaljno da se ona može iskoristiti samo za taj određeni primjerak, a ne za prijekare s drugim primjercima.

Potvrde za trgovinu unutar EU-a trebalo bi izdavati samo za po jednu određenu transakciju kako bi potvrda vrijedila samo za imatelja navedenog u polju 1 potvrde. Ta se preporuka temelji na članku 11. stavku 3. drugom podstavku Uredbe (EZ) br. 865/2006, prema kojem države članice smiju „izdati potvrdu samo za određenu transakciju u slučajevima kad se smatra da postoje drugi faktori[, kako je opisano pod točkom a) 1. odjeljka ovog dokumenta,] vezani uz očuvanje vrste koji se kose s izdavanjem potvrde za određenu vrstu.”

c) *Dodatne preporuke koje države članice trebaju uzeti u obzir*

Preporučuje se da upravna tijela za CITES u državama članicama vode evidenciju broja tigrova koji se drže u zatočeništvu u svim objektima u zemlji, uključujući ovlaštene zoološke ustanove, utočišta / centre za spašavanje, cirkuse i putujuće izložbe te, prema potrebi, druge privatne objekte. Od svih objekata trebalo bi tražiti da prijavljuju svaku promjenu svojeg inventara kako bi nadležna tijela imala ažurirane informacije. Kako bi provele tu mjeru, države članice EU-a trebale bi redovito voditi inventare svih objekata u zemlji u kojima se drže tigrovi te s relevantnim organizacijama, kao što je Europsko udruženje zooloških vrtova i akvarija, tražiti najbolje načine za izradu takvih inventara. Upravna tijela trebala bi te podatke stavljati na raspolaganje svim relevantnim tijelima.

PRILOG

Dokazi za legitimnost svrha koje se nastoje ispuniti u ovlaštenim zoološkim ustanovama i programima uzgoja i očuvanja, a koje nisu štetne za očuvanje vrste

U točkama a) i b) 3. odjeljka ovih smjernica navode se slučajevi u kojima upravno tijelo za CITES u državi članici može izdati dozvole za izvoz i ponovni izvoz ili potvrdu o trgovini unutar EU-a pod uvjetom da se uvjeri da će se dozvola ili potvrda koristiti u zakonite svrhe koje ne štete očuvanju vrste.

Kako bi se osigurao usklađen pristup u cijelom EU-u, pri utvrđivanju legitimnosti svrha koje se nastoje ispuniti u ovlaštenim zoološkim vrtovima ⁽¹⁾ i programima uzgoja i očuvanja, a koje nisu štetne za očuvanje vrste, navode se dodatne pojedinosti. Budući da se zahtjevi za izvozne dozvole, dozvole za ponovni izvoz ili potvrde za trgovinu unutar EU-a mogu razlikovati, države članice u pravilu će morati za svaki slučaj zasebno procijeniti dokaze koje dostavi podnositelj zahtjeva.

Kao minimalni uvjet svi podnositelji zahtjeva moraju dostaviti dokaze za sljedeće:

- u EU-u zoološka ustanova mora biti registrirana u skladu s Direktivom Vijeća 1999/22/EZ ⁽²⁾, (Direktiva EU-a o zoološkim vrtovima),
- u trećim zemljama ovlaštena zoološka ustanova mora sudjelovati u priznatom uzgojnom programu. Priznati programi uzgoja i očuvanja u kojima sudjeluju zoološke ustanove su, na primjer, Europski program za ugrožene vrste (EEP), američki Plan za preživljavanje vrsta (SSP), Australazijski program za upravljanje vrstama (ASMP) ili globalni planovi upravljanja vrstama (GSMP),
- utočište / centar za spašavanje mora biti registriran pri nadležnim tijelima odredišne zemlje i pod nadzorom tih tijela.

Ako su informacije navedene u zahtjevu nejasne ili postoji sumnja ili zabrinutost u pogledu legitimnosti cilja koji se želi postići u ustanovi ili programom uzgoja i očuvanja, upravno tijelo trebalo bi zatražiti detaljnije informacije.

⁽¹⁾ Vidjeti bilješku 25.

⁽²⁾ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=celex:31999L0022>

IV.

(Obavijesti)

OBAVIJESTI INSTITUCIJA, TIJELA, UREDA I AGENCIJA EUROPSKE UNIJE

EUROPSKA KOMISIJA

Tečajna lista eura ⁽¹⁾

17. travnja 2023.

(2023/C 135/02)

1 euro =

Valuta	Tečaj	Valuta	Tečaj		
USD	američki dolar	1,0981	CAD	kanadski dolar	1,4673
JPY	japanski jen	146,97	HKD	hongkonški dolar	8,6200
DKK	danska kruna	7,4520	NZD	novozelandski dolar	1,7717
GBP	funta sterlinga	0,88373	SGD	singapurski dolar	1,4615
SEK	švedska kruna	11,3163	KRW	južnokorejski von	1 444,13
CHF	švicarski franak	0,9812	ZAR	južnoafrički rand	19,8937
ISK	islandska kruna	149,70	CNY	kineski renminbi-juan	7,5433
NOK	norveška kruna	11,3640	IDR	indonezijska rupija	16 299,22
BGN	bugarski lev	1,9558	MYR	malezijski ringit	4,8558
CZK	češka kruna	23,345	PHP	filipinski pezo	61,449
HUF	mađarska forinta	371,70	RUB	ruski rubalj	
PLN	poljski zlot	4,6288	THB	tajlandski baht	37,753
RON	rumunjski novi leu	4,9425	BRL	brazilski real	5,3861
TRY	turska lira	21,2835	MXN	meksički pezo	19,7526
AUD	australski dolar	1,6356	INR	indijska rupija	90,0607

⁽¹⁾ Izvor: referentna tečajna lista koju objavljuje ESB.

Sažetak odluka Europske komisije o autorizacijama za stavljanje na tržište radi uporabe i/ili za uporabu tvari navedenih u Prilogu XIV. Uredbi (EZ) br. 1907/2006
Europskog parlamenta i Vijeća o registraciji, evaluaciji, autorizaciji i ograničavanju kemikalija (REACH)

(Objavljeno na temelju članka 64. stavka 9. Uredbe (EZ) br. 1907/2006 ⁽¹⁾)

(Tekst značajan za EGP)

(2023/C 135/03)

Odluka o davanju autorizacije

Upućivanje na odluku ⁽¹⁾	Datum odluke	Naziv tvari	Nositelj autorizacije	Broj autorizacije	Autorizirana uporaba	Datum isteka razdoblja preispitivanja	Obrazloženje odluke
C(2023) 2259	11. travnja 2023.	Kromov trioksid EC br. 215-607-8, CAS br. 1333-82-0	Oras Oy, Isometsäntie 2, 26100 Rauma, Finska Oras Olesno Sp. z o.o., Lesna 2 46-300 Olesno, Poljska Oras Oy, Isometsäntie 2, 26100 Rauma, Finska	REACH/23/11/0 REACH/23/11/1 REACH/23/11/2	Elektroprevlačenje metalnih i plastičnih supstrata upotrebom kromova trioksida kako bi se dobile funkcionalne površine za sanitarne primjene Prethodna obrada („jetkanje”) plastičnih supstrata upotrebom kromova trioksida za elektroprevlačenje u sanitarnim primjenama	31. prosinca 2028.	U skladu s člankom 60. stavkom 4. Uredbe (EZ) br. 1907/2006 socioekonomske koristi nadilaze rizik za zdravlje ljudi i okoliš koji proizlazi iz uporabe te tvari i ne postoje prikladne alternativne tvari odnosno tehnologije.

⁽¹⁾ Odluka je dostupna na internetskim stranicama Europske komisije: Authorisation (europa.eu).

⁽¹⁾ SL L 396, 30.12.2006., str. 1

Sažetak odluka Europske komisije o autorizacijama za stavljanje na tržište radi uporabe i/ili za uporabu tvari navedenih u Prilogu XIV. Uredbi (EZ) br. 1907/2006 Europskog parlamenta i Vijeća o registraciji, evaluaciji, autorizaciji i ograničavanju kemikalija (REACH)

(Objavljeno na temelju članka 64. stavka 9. Uredbe (EZ) br. 1907/2006 ⁽¹⁾)

(Tekst značajan za EGP)

(2023/C 135/04)

Odluka o davanju autorizacije

Upućivanje na odluku ⁽¹⁾	Datum odluke	Naziv tvari	Nositelj autorizacije	Broj autorizacije	Autorizirana uporaba	Datum isteka razdoblja preispitivanja	Obrazloženje odluke
C(2023) 2321	11. travnja 2023.	Kromov trioksid EZ br. 215-607-8, CAS br. 1333-82-0	Viega GmbH & Co. KG, Bielefelder Strasse 94, 57368 Lennestadt Elspe, Njemačka	REACH/23/10/0 REACH/23/10/1	Elektroprevlačenje različitih vrsta supstrata upotrebom kromova trioksida kako bi se dobile funkcionalne površine visoke trajnosti i sjajnog metaliziranog izgleda za sanitarne primjene Jetkanje plastike kromovim trioksidom kao korak prije obrade u postupcima elektroprevlačenja za sanitarne primjene	31. prosinca 2028.	U skladu s člankom 60. stavkom 4. Uredbe (EZ) br. 1907/2006 socioekonomske koristi nadilaze rizik za zdravlje ljudi i okoliš koji proizlazi iz uporabe te tvari i ne postoje prikladne alternativne tvari odnosno tehnologije.

⁽¹⁾ Odluka je dostupna na internetskim stranicama Europske komisije: [Authorisation \(europa.eu\)](http://europa.eu).

⁽¹⁾ SL L 396, 30.12.2006., str. 1.

V.

(Objave)

DRUGI AKTI

EUROPSKA KOMISIJA

Objava obavijesti o odobrenju standardne izmjene specifikacije proizvoda za naziv u sektoru vina iz članka 17. stavaka 2. i 3. Delegirane uredbe Komisije (EU) 2019/33

(2023/C 135/05)

Ova obavijest objavljuje se u skladu s člankom 17. stavkom 5. Delegirane uredbe Komisije (EU) 2019/33 ⁽¹⁾.

OBAVIJEST O ODOBRENJU STANDARDNE IZMJENE

„Ρομπόλα Κεφαλληνίας”

PDO-GR-A1240-AM01

Datum obavijesti: 18. siječnja 2022.

OPIS I RAZLOZI ODOBRENE IZMJENE

1. Izmjena uključuje ispravak alkoholne jakosti suhog bijelog vina

Konkretno:

- raspon prirodne alkoholne jakosti povećan je s 11–12,6 % vol. na 11–13,6 % vol.,
- najveća stvarna alkoholna jakost povećana je s 12,5 % vol. na 13,5 % vol.,
- najveća ukupna alkoholna jakost povećana je s 12,5 % vol. na 13,5 % vol.,
- najmanja stvarna alkoholna jakost utvrđena je na 11 % vol.

Obrazloženje: iznimno vrući i suhi vremenski uvjeti proteklih su godina postali sve češći. Grožđe zbog toga gubi vlagu i brzo dozrijeva, pa je teško zadržati razinu alkohola ispod 12,5 % vol.

Točnije, posljednjih je godina za parametar „najviša temperatura” zabilježen primjetan porast od svibnja do kolovoza, što je ključno razdoblje za razvoj i dozrijevanje grožđa. To je opažanje utemeljeno na meteorološkim podacima s internetske stranice „meteoblue” za razdoblje 1990.–2020. te lokalnim podacima za područje uzgoja sorte Robola. Izvor potonjih podataka tri su meteorološke postaje koje je zadruga Robola 2013. pokrenula s Jonskim sveučilištem.

Rezultati organoleptičkih provjera pokazuju da vina Robola zadržavaju uobičajena svojstva na razini od 12,5 % do 13,6 % vol., a u brojnim su slučajevima kvalitativna svojstva vina zapravo poboljšana.

⁽¹⁾ SL L 9, 11.1.2019., str. 2.

Sorta vinove loze Robola općenito ima male bobice. Svaka bobica ima dvije do tri sjemenke, što znači da je udio njihove težine u ukupnoj težini bobice veći od prosjeka. Sjemenke sorte Robola počinju dozrijevati nakon 12 Bauméovih stupnjeva. Kad se grožđe preša, zbog nezrelih sjemenki u vinu nastaju zeleni „nezreli” tanini, što je nepoželjno za vino Robola.

Osim toga, kako bi se na najbolji način iskoristile nove tehnike proizvodnje vina, kao što je hladna maceracija, i kako bi svojstva sorte bila što izraženija, grožđe mora biti potpuno dozrelo, gustoće od 12,5 do 13 Bauméovih stupnjeva.

Izmijenjen je odjeljak „Opis vina”.

2. **Ažuriranje tehničke dokumentacije ZOI-ja Ρομπόλα Κεφαλληνίας**

U okviru ažuriranja tehničke dokumentacije u specifikaciju proizvoda uvedene su sljedeće promjene:

- i. proširen je odjeljak „Povezanost sa zemljopisnim područjem”, točnije dijelovi „Pojediniosti o zemljopisnom području”, „Pojediniosti o proizvodu” i „Uzročna veza”;
- ii. dodane su i zamijenjene nacionalne odredbe o primjenjivim zahtjevima i kontrolama za vina sa ZOI-jem;
- iii. izmijenjeni su podaci o tijelima nadležnima za kontrolu.

Izmijenjeni su odjeljci „Povezanost sa zemljopisnim područjem”, „Primjenjivi zahtjevi” i „Podaci o tijelima nadležnima za kontrolu”.

JEDINSTVENI DOKUMENT

1. **Naziv(i)**

Ρομπόλα Κεφαλληνίας

2. **Vrsta oznake zemljopisnog podrijetla**

ZOI – zaštićena oznaka izvornosti

3. **Kategorije proizvoda od vinove loze**

1. Vino

4. **Opis vina**

Suho bijelo vino

SAŽET TEKSTUALNI OPIS

Izgled: zelenkastobijele boje sa zlatnožutim nijansama, ovisno o tehnici proizvodnje vina i trenutku punjenja.

Miris: cvjetne arome agruma i voćne arome breskve, četruna i jabuke, srednjeg intenziteta. Aroma je mineralnog i metalnog karaktera, što je tipično obilježje te sorte vinove loze na terararu otoka.

Okus: puna okusa na nepcu s karakterističnom osvježavajućom kiselošću, prisutnim mjehurićima ugljikova dioksida i dugotrajnog naknadnog okusa.

— Prirodna alkoholna jakost: 11–13,6 % vol.

— Najveća stvarna alkoholna jakost: 13,5 % vol.

— Ukupan sadržaj šećera: najviše 4 grama po litri

Opća analitička svojstva	
Najveća ukupna alkoholna jakost (u % vol.)	13,5
Najmanja stvarna alkoholna jakost (u % vol.)	11
Najmanja ukupna kiselost	4 grama po litri, izraženo kao vinska kiselina
Najveći sadržaj hlapljivih kiselina (u miliekvivalentima po litri)	18
Najveći ukupni sadržaj sumporova dioksida (u miligramima po litri)	200

5. Postupci proizvodnje vina

5.1. Posebni enološki postupci

1. Sustavi uzgoja vinove loze

Postupak uzgoja

Za uzgoj vinove loze upotrebljava se račvasti oblik ili jednostruki kordonac s najviše šest reznika, svaki s dva pupa. Loza daje prve plodove više od četiri godine nakon cijepljenja. Nisu dopuštene uzgojne tehnike koje nisu dio tradicionalnih znanja u regiji.

2. Posebni enološki postupci za proizvodnju vina

Poseban enološki postupak

Kako bi se suha bijela vina sa ZOI-jem Ρομπόλα Κεφαλληνίας (kefalonska Robola) mogla označiti oznakom „Επιλεγμένος” ili „Réserve”, ona moraju:

— starjeti najmanje godinu dana, od čega najmanje šest mjeseci u hrastovim bačvama i tri mjeseca u boci.

Kako bi se suha bijela vina sa ZOI-jem Ρομπόλα Κεφαλληνίας (kefalonska Robola) mogla označiti oznakom „Ειδικά Επιλεγμένος” ili „Grand Réserve”, ona moraju:

— starjeti najmanje dvije godine, od čega najmanje 12 mjeseci u hrastovim bačvama i šest mjeseci u boci.

3. Proizvodnja bijelog vina

Ograničenja koja se odnose na proizvodnju vina

Bijelo vino sa ZOI-jem Ρομπόλα Κεφαλληνίας proizvodi se klasičnom metodom za bijelo vino. Grožđe se gnječi i mošt pretvara u vino u vinarijama s odgovarajućim prostorijama za primjenu suvremenih proizvodnih tehnologija za bijela vina. Grožđe se ne smije gnječiti u kontinuiranim prešama. Za vrijeme alkoholne fermentacije temperatura mora biti manja od 20 °C.

5.2. Najveći prinosi

1. Najveći prinos u hektolitrima krajnjeg proizvoda po hektaru

56 hektolitara po hektaru

2. Najveći prinos u kilogramima grožđa po hektaru

8 000 kilograma grožđa po hektaru

6. Razgraničeno zemljopisno područje

Područje ZOI-ja Ρομπόλα Κεφαλληνίας nalazi se na najmanje 50 metara nadmorske visine, unutar granica sljedećih lokalnih zajednica: Omala, Davgata, Dilinata, Trojanata i Faraklata. Uključena su i područja koja se nalaze iznad pokrajinske ceste Argostoli – Poros u lokalnim kefalonskim zajednicama Musata i Vlahata.

7. Sorte vinove loze

Robola B

8. Opis povezanosti

8.1. *Kulturna, socijalna i gospodarska povezanost*

I. Povijesna povezanost

Vino sa ZOI-jem Ρομπόλα Κεφαλληνίας vodeći je otočni proizvod. Predstavlja lokalne proizvode i služi kao referentna točka lokalnom stanovništvu i kefalonskim emigrantima u cijelom svijetu.

Uzgoj vinove loze duboko je ukorijenjen u Kefaloniju i za njega su vezane legende. Kefal je došao ondje kako bi se nastanio u koloniji svoje domovine Atene. Čim je kročio na otok, posadio je vinovu lozu koju je ponio sa sobom kao podsjetnik na domovinu. S vremenom je atenska zemlja postala Tinija, po kojoj je otok dobio ime.

Prvi pisani zapis o uzgoju sorte Robola nakon toga potječe iz dokumenta iz 1520. i odnosi se na popis crkvene imovine. Nedugo nakon toga, 25. siječnja 1544., čovjek po imenu Guglielmo Defarana spominje je u svojem pismu rimokatoličkom biskupu s otoka. Talijanski putnik Pellegrino Brocardi 1557. pohvalio je sortu vinove loze Robola i vino koje se proizvodi od nje.

Iako neki nagađaju da postoji povezanost s talijanskim bijelim sortama, sigurnije je pretpostaviti da je riječ o lokalnoj sorti vinove loze. Naime, novija arheološka istraživanja pokazala su da se vinova loza u Grčkoj uzgaja od neolitika. Osim toga, starogrčkom kolonizacijom svih dijelova Sredozemlja postavljeni su temelji kasnijem razvoju uzgoja vinove loze.

Uzgoj sorte Robola još je od tog vremena neodvojivo povezan sa sudbinom i razvojem otoka. Andreas Laskaratos, poznati kefalonski pisac iz 19. st., u 54. stihu Knjige II. svojeg čuvenog djela Liksuri iz 1836. napisao je: „Oprostite mi na svemu što sam rekao, napih se vina Robola.” Činjenica da je njezin uzgoj temeljan dio lokalne ruralne kulture od davnina karakteristika je ove sorte.

II. Kulturna, socijalna i gospodarska povezanost

ZOI Ρομπόλα Κεφαλληνίας jedino je grčko vino s oznakom ZOI-ja nazvano po području i po sorti vinove loze. Robola je najraširenija sorta na Kefaloniji. Uspijeva na tlu koje je općenito neplodno i siromašno, ponekad do te mjere da su ga Talijani nazvali „Vino di Sasso”, što znači „kamenno vino”.

Na obroncima planine Enos još postoje brojni necijepljeni čokoti koji su iznimno stari. Vino sa ZOI-jem „Ρομπόλα Κεφαλληνίας” duboko je ukorijenjeno u kulturu, domaću kulinarsku tradiciju i svakodnevni život lokalnog stanovništva, kao i turizam na otoku.

8.2. *Zemljopisno okruženje i zemljopisno podrijetlo*

Zemljopisno okruženje i zemljopisno podrijetlo

Teren

Područje uzgoja sorte Robola uglavnom je subplaninski vapnenački teren koji je neplodan, šljunčan i brdovit. Međutim, ta je sorta vinove loze u potpunosti prilagođena takvom terenu i od nje se proizvodi vino izraženih posebnih svojstava.

Na takvom je terenu prinos nizak: od 5 000 do 6 000 kilograma grožđa po hektaru.

Klima

Zahvaljujući klimi u regiji grožđe dozrijeva rano, između 15. i 18. kolovoza, što pridonosi kvaliteti sirovine. Ranim se dozrijevanjem sprečavaju bolesti potaknute kišama početkom rujna, primjerice one koje uzrokuju gljivice *Botrytis* i *Geotrichum candidum*, kojima je sorta Robola posebno podložna.

Na području zimi padnu velike količine kiše, u prosjeku 1 200 mm godišnje. S druge strane, ljeta su vrlo suha, ali to nije pogubno jer su ljetne večeri pro hladne zbog vlažnog otočnog povjetarca koji puše s planine Enos. Zahvaljujući svim tim čimbenicima biljke mogu izdržati toplinski šok tijekom dana.

Topografija

Kefalonska je topografija brdovita. Visinske su razlike i vertikalni pomak znatni, a padine strme. Najvišu nadmorsku visinu od 1 628 m ima najviši vrh planine Enos, Megas Soros.

Planina Enos nacionalni je park. Velikim je dijelom, posebno na istočnoj strani, prekrivena autohtonim otočkim stablima grčke jele (*Abies cephalonica*).

Nacionalni park nalazi se na jugozapadnom dijelu otoka i proteže se u smjeru sjeverozapad – jugoistok. Vrhovi planine Enos općenito se protežu u istom smjeru sjever – sjeverozapad. To su: Rudi (1 125 m), Manolati (1 000 m), Vrohonas (946 m), Kserakias (1 068 m), Merovigli (994 m), Agia Dynati (1 131 m) i Kalon Oros (901 m). Ostali se vrhovi protežu u smjeru jugoistok – istok, uključujući udaljenije planine Atros (895 m), Kokini Rahi (1 082 m) i Avgo (929 m).

Planinski lanci, doline i nizine protežu se duž tri glavne osi: i. SZ – JI, ii. SI – JZ i iii. S – J uz manja odstupanja. Te osi odgovaraju geološkim borama, pukotinama po čijoj su dužini nastale velike padine, na primjer strme obale, i rasjedima po čijoj je dužini zbog mehaničkog opterećenja stijena došlo do selektivne korozije, pa su nastali brojni klanci i doline.

Kefalonija je zbog svojeg tektonskog položaja otok velikog geološkog bogatstva, čije brojne i vrlo raznovrsne geološke formacije izvrsno pokazuju snagu geoloških procesa. Otok je karakterističan po tome što mu je površina najvećim dijelom pokrivena vapnencem.

Navedena su obilježja prisutna i na području uzgoja sorte Robola. Vinogradi sorte Robola nalaze se na subplaninskom terenu ispod 1 000 m nadmorske visine, u morfološki raznovrsnom krajoliku drukčijem od krajolika „zaleđa” Kefalonije. Na tom su se subplaninskom krajoliku oblikovale dvije formacije nazvane „polje” (depresije): Omala i Trojanta.

8.3. Pojediniosti o proizvodni i uzročna veza

I. Pojediniosti o proizvodni

Kombinacija klimatskih uvjeta i vrsta tla na tom području, sorta vinove loze te tehnike uzgoja vinove loze i proizvodnje vina koje se koriste pridonosi kvalitativnim svojstvima vina sa ZOI-jem Ρομπόλα Κεφαλληνίας.

Vino sa ZOI-jem Ρομπόλα Κεφαλληνίας proizvodi se isključivo od lokalne grčke sorte vinove loze Robola. Sorta Robola posebno je osjetljiva na bolesti i na sušu. Da bi njezina svojstva došla do izražaja, potrebni su stabilni uvjeti. Otok Kefalonija u Jonskom moru glavno je područje uzgoja sorte, kao i mjesto proizvodnje vina sa ZOI-jem Ρομπόλα Κεφαλληνίας.

Iako je osjetljiva i potreban joj je neplodan, po mogućnosti brdovit teren, sorta je rodna. Zbog toga je za kvalitetan urod sorte Robola u određenim područjima potrebno ograničiti prinos. Budući da lako oksidira, jednaku je razinu brige potrebno posvetiti pri proizvodnji vina, koja se obično u cijelosti odvija u spremnicima od nehrđajućeg čelika.

Vina sa ZOI-jem Ρομπόλα Κεφαλληνίας zelenkastobijele su boje sa zlatnožutim nijansama, ovisno o tehnici proizvodnje vina i trenutku punjenja. Arome se razlikuju ovisno o vrsti vina i starenju. Karakteristične su arome srednjeg intenziteta, cvjetnih aroma agruma i voćnih aroma breskve, četruna i jabuke. Vina su svježija i intenzivnije kiselosti, zaokružena i s dugotrajnim naknadnim okusom. Prisutan je i „europski” mineralni karakter, što je tipično obilježje te sorte vinove loze na teritoriju otoka.

II. Uzročna veza

Područje ima sljedeća specifična svojstva: vinogradi koji se protežu u smjeru zapad – jugozapad, blizina planine Enos i njezinih šuma grčke jele te blizina mora. U kombinaciji sa sortom vinove loze i tehnikama proizvodnje vina koje se koriste ta su svojstva razlog jedinstvenosti vina sa ZOI-jem Ρομπόλα Κεφαλληνίας.

Područje uzgoja sorte Robola subplaninski je teren strmih padina, a tlo je vapnenačko, šljunčano i neplodno. Klimu karakteriziraju velike količine kiše zimi i vrući, suhi dani ljeti. Međutim, to nadoknađuju iznimno svježje noći, koje su takve zbog morskog povjetarca koji kroz vinograde puše prema vrhu planine Enos. Jonsko more „utažuje žed” područja uzgoja sorte Robola, a vlaga ljetnih noći, koja se „uzdiže” poput čarobnog vela, unosi „dah života” raznolikom krajoliku Nacionalnog parka planina Enos. U tom rijetkom spoju planine i mora zemlja na kojoj se uzgaja sorta Robola daje svoj dar čovječanstvu.

Konkretno, metode uzgoja sorte Robola ostale su potpuno iste tijekom godina jer se oblik zemljišnih posjeda, koji su mali,

nije promijenio. Koriste se poljoprivredne sirovine koje su općenito blage, kakve su i tradicionalne metode suzbijanja bolesti, u kojima prevladava upotreba bakrova sulfata. Za cijelo je područje karakteristično to da se korov ne suzbija sredstvima za uklanjanje korova, nego obrađivanjem zemlje, koje se nekad obavlja i ručno.

Zbog neplodnog tla, padina i nedostatka vlage ljeti za uzgoj vinove loze upotrebljavaju se niski račvasti oblici s od četiri do pet izdanaka. Svaki kordonac obrezuje se tako da ima dva pupa.

Zbog navedenih je uvjeta razvoj biljnog lišća ograničen. Kako bi se napravila sjena za središnji dio biljke i grožđe zaštitilo od sunčevih zraka, proizvođači upotrebljavaju tradicionalnu tehniku svijanja grana prema unutra i njihova povezivanja, lokalno poznatu pod nazivom „koutsouniama”.

Sve navedeno kombinira se s nježnim tehnikama uzgoja koje proizvođači primjenjuju stoljećima. Zbog toga vina sa ZOI-jem Ρομπόλα Κεφαλληνίας imaju specifična svojstva, uključujući jedinstvene arome u kojima se kombinira vrlo jak metalni okus, karakteristična kiselost, ravnoteža i konzistencija okusa.

Zaključno, vino sa ZOI-jem Ρομπόλα Κεφαλληνίας vodeći je proizvod s Kefalonije. Glavni je lokalni proizvod i služi kao referentna točka lokalnom stanovništvu i kefalonskim iseljenicima u cijelom svijetu.

Vinova loza daje svjetlozute, okrugle bobice tanke kožice. Posebno su dobro prilagođene planinama, koje su obično strme s neplodnim, vapnenačkim i šljunčanim tlom. Rastu u uvjetima obilnih kiša zimi i suhih ljeta. Rezultat je prisutnost aroma u kombinaciji s „oštrim okusom metala”, karakterističnom kiselosti i konzistencijom okusa.

9. Osnovni dodatni uvjeti (pakiranje, označivanje, ostali zahtjevi)

Odstupanja

Pravni okvir:

Zakonodavstvo EU-a

Vrsta dodatnog uvjeta:

Odstupanje u pogledu proizvodnje na razgraničenom zemljopisnom području

Opis uvjeta

Članak 5. stavak 1. Delegirane uredbe Komisije (EU) 2019/33

o dopuni Uredbe (EU) br. 1308/2013 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu zahtjeva za zaštitu oznaka izvornosti, oznaka zemljopisnog podrijetla i tradicionalnih izraza u sektoru vina, postupka podnošenja prigovora, ograničenja upotrebe, izmjena specifikacija proizvoda, poništenja zaštite te označivanja i prezentiranja

Odstupanja

Pravni okvir:

Nacionalno zakonodavstvo

Vrsta dodatnog uvjeta:

Odstupanje u pogledu proizvodnje na razgraničenom zemljopisnom području

Opis uvjeta:

Odluka br. 386323/3803/10.11.1976 Ministra poljoprivrede (Službeni list, serija II., br. 1407/25.11.1976) o preradi grožđa izvan područja za vina s oznakom podrijetla.

Odlukom se daje pravo na gnječenje grožđa i vinifikaciju mošta za proizvodnju vina sa ZOI-jem Ρομπόλα Κεφαλληνίας u svakoj vinariji na otoku Kefaloniji koja ispunjava uvjete za proizvodnju vina sa ZOI-jem.

Dodatne odredbe o označivanju vina

Pravni okvir:

Nacionalno zakonodavstvo

Vrsta dodatnog uvjeta:

Dodatne odredbe o označivanju

Opis uvjeta:

I. Izrazi koji se odnose na određene proizvodne metode

U Ministarskoj odluci br. 280557/9.6.2005 o utvrđivanju vremena sazrijevanja, starenju i stavljanju na tržište vina sa zaštićenom oznakom izvornosti vrhunske kakvoće i lokalnih vina te izraza koji se upotrebljavaju u njihovu označavanju koji se odnose na proizvodne metode ili metode pripreme tih vina (Službeni list, serija II., br. 818/15.6.2005) članak 1. odnosi se na uvjete za upotrebu sljedećih oznaka:

- „NEOS OINOS” ili „NEAPOS OINOS” (MLADO VINO),
- „ΩΡΙΜΑΝΣΗ ΣΕ ΒΑΡΕΛΙ” ili „ΩΡΙΜΑΣΕ ΣΕ ΒΑΡΕΛΙ” (DOZRIJEVALO U BAČVI),
- „ΠΑΛΑΙΩΜΕΝΟΣ ΣΕ ΒΑΡΕΛΙ” ili „ΠΑΛΑΙΩΣΗ ΣΕ ΒΑΡΕΛΙ” (STARJELO U BAČVI).

II. Navođenje godine berbe na etiketi

Ako se izrazi „NEOS OINOS” ili „NEAPOS OINOS” („MLADO VINO”) koriste u označivanju vina, obvezno je navesti godinu berbe, u skladu s člankom 1. stavkom 2. Ministarske odluke br. 280557/9.6.2005 o utvrđivanju vremena sazrijevanja, starenju i stavljanju na tržište vina sa zaštićenom oznakom izvornosti vrhunske kakvoće i lokalnih vina te izraza koji se upotrebljavaju u njihovu označivanju koji se odnose na proizvodne metode ili metode pripreme tih vina (Službeni list, Serija II., br. 818/15.6.2005).

III. Tradicionalni izrazi

- Tradicionalni izrazi u skladu s Ministarskom odlukom br. 235309/7.2.2002 o odobrenju tradicionalnih izraza koji se upotrebljavaju za vina koji su povezani s oznakom izvornosti ili oznakom zemljopisnog podrijetla.

U skladu s tom ministarskom odlukom u označivanju vina sa ZOI-jem Ρομπόλα Κεφαλληνίας mogu se upotrebljavati sljedeći tradicionalni izrazi:

ΛΕΥΚΟΣ ΑΠΟ ΛΕΥΚΑ ΣΤΑΦΥΛΙΑ / Blanc de blancs, ΟΙΝΟΣ ΛΟΦΩΝ / Vin de collines [Vino s bregova], ΟΙΝΟΣ ΠΛΑΠΙΩΝ / Vin de côteaux [Vino s obronaka], ΑΠΟ ΝΗΣΙΩΤΙΚΟ(ΥΣ) ΑΜΠΕΛΩΝΑ(ΕΣ) / Vin de vignobles insulaires [Vino iz otočkih vinograda], ΑΠΟ ΟΡΕΙΝΟ(ΥΣ) ΑΜΠΕΛΩΝΑ(ΕΣ) Ή ΑΠΟ ΟΡΕΙΝΑ ΚΡΑΣΑΜΠΕΛΑ / Vin de vignobles montagneux [Vino od planinske vinove loze].

- Tradicionalni izrazi u skladu s člankom 112. Uredbe (EU) br. 1308/2013 koji su povezani s oznakom izvornosti ili oznakom zemljopisnog podrijetla.

U skladu s člankom 113. Uredbe (EU) br. 1308/2013 i kako je utvrđeno i registrirano u elektroničkoj bazi podataka „E-Bacchus” za označivanje vina sa zaštićenom oznakom izvornosti Ρομπόλα Κεφαλληνίας, pod uvjetom da se poštuje mjerodavno zakonodavstvo EU-a i nacionalno zakonodavstvo, mogu se upotrijebiti sljedeći tradicionalni izrazi:

Ονομασία Προέλευσης Ανωτέρας Ποιότητας (ΟΠΑΠ) (Zaštićena oznaka izvornosti vrhunske kakvoće) umjesto ZOI-ja, Αγρέπαιλη (Agrepavlis), Αμπέλι (Ampeli), Αμπελώνας (ες) (Ampelonas(es)), Αρχοντικό (Archontiko), Ειδικά επιλεγμένος (Posebno odabrano), Επιλογή ili Επιλεγμένος (Odabir ili odabrano), Κάστρο (Kastro), Κτήμα (Ktima), Μετόχι (Metochi), Μοναστήρι (Monastiri), Ορεινό Κτήμα (Oreino Ktima), Ορεινοί Αμπελώνες (Oreinoi Ampelones) i Πύργος (Pyrgos).

Dodatne odredbe o označivanju vina

Pravni okvir:

Zakonodavstvo EU-a

Vrsta dodatnog uvjeta:

Dodatne odredbe o označivanju

Opis uvjeta:

Članak 53. stavci 1., 2. i 6. Delegirane uredbe Komisije (EU) 2019/33 o dopuni Uredbe (EU) br. 1308/2013 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu zahtjeva za zaštitu oznaka izvornosti, oznaka zemljopisnog podrijetla i tradicionalnih izraza u sektoru vina, postupka podnošenja prigovora, ograničenja upotrebe, izmjena specifikacija proizvoda, poništenja zaštite te označivanja i prezentiranja.

Poveznica na specifikaciju proizvoda

http://www.minagric.gr/images/stories/docs/agrotis/POP-PGE/2021/prodiagrafh_rompola_kef170122.pdf

---

ISSN 1977-1088 (elektroničko izdanje)

ISSN 1977-060X (tiskano izdanje)

Ured za publikacije
Evropske unije
L-2985 Luxembourg
LUKSEMBURG

HR